

Suomen Alkoholijuomakauppa ry:n lausunto

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta
HE 37/2023 vp

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta, verojaosto 16.11.2023

Hallituksen esitys on vastoin valtion etua

- Suomen Alkoholijuomakauppa ry vastustaa hallituksen esitystä alkoholijuomaverosta annetun lain muuttamisesta.
- Alkoholijuomaverolain muutokselle ei esityksessä ole annettu johdonmukaisia ja merkityksellisiä fiskaalisia tai kansanterveydellisiä perusteita. Se perustuu pelkästään poliittiseen linjaukseen ja on toteutustavaltaan valtion edun vastainen. Se on myös ristiriidassa hallituksen omien tavoitteiden kanssa, joissa korostetaan reilun ja avoimen kilpailun edistämistä.
- Esitys kohtelee elinkeinonharjoittajia epätasa-arvoisesti, ohjaa alkoholijuomakauppaa ja verotuottoja Suomen rajojen ulkopuolelle ja todennäköisesti lisää alkoholista johtuvia terveyshaittoja.

Veronkorotus voi johtaa alkoholiverotuoton vähenemiseen

Esityksessä olutveroa lasketaan -25 miljoonalla, mutta viinien ja väkevien veroa nostetaan +40 miljoonalla.

- Nettotavoite 15 miljoonaa euroa ei nykytilanteessa ole valtiontalouden kannalta merkityksellinen
- Nettovaikutuksen saavuttaminen hallituksen esityksen mallilla on epävarmaa, sillä alkoholin tilastoitu kulutus on pienentynyt viime vuosina. Mikäli verotuotto halutaan varmistaa, kulutukseltaan suurimman juomakategorian eli oluen verotuksen alentaminen on huomattava riski.
- Olutveron alennuksen kompensointi muiden juomaryhmien verotusta kiristämällä tarkoittaa tuntuvaa korotusta kuluttajahintoihin. Tämä lisää väkevien alkoholijuomien, viinin ja long drinkkien matkustajatuontia, jolloin niiden veropohja entisestään pienenee. Muutos kumuloi kasvua myös oluen matkustajatuontiin.

Hintamuutokset hallituksen esityksessä

- 5,5-prosenttisen oluen hinta laskisi 4 senttiä tölkitä (0,33 litraa). Hintamuutos on niin pieni, että päivittäistavarakaupan hinnoittelumallissa se tuskin siirtyy kuluttajalle, jolloin veroalennuksesta tulee tulonsiirto teollisuudelle ja kaupalle.
 - Väkevien alkoholijuomien hintamuutos tuntuu kuluttajan kukkarossa merkittävästi. Lisäys litralle väkevää, 35-prosenttista alkoholijuomaa olisi lähes kaksi euroa, kun alkoholiveron muutos sekä sen arvonnlisäverovaikutus viedään kuluttajahintaan.
 - Long drinkeissä (5,5 %) 0,33 tölkin hintaan tulisi keskimäärin kymmenen senttiä lisää.
- Esitys, jossa veronkorotus kohdistuu etyylialkoholiin, viineihin ja välituotteisiin, korostaa entisestään näiden juomaryhmien suurta hintaeroa Suomen ja Baltian maiden välillä. Esimerkiksi Suomessa 28 euroa maksavan väkevän alkoholijuoman (35 %) litrahinta Baltiassa olisi keskimäärin 10 euroa vähemmän. Kolmen litran laatikkoviini puolestaan olisi Baltiassa noin 50 % edullisempi kuin Suomessa.

ESIMERKKEJÄ VEROVAIKUTUKSESTA HINTOIHIN HALLITUKSEN ESITYKSESSÄ

Alkoholi-kategoria	Alkoholi-pitoisuus (%)	Pullokoko (L)	Nykyinen vero €	Ehdotettu vero €	Veron-korotus (%)	Nykyinen hinta (sis. ALV)	Uusi hinta sisältäen vero-vaikutuksen (sis. ALV)*	Hintamuutos (€)	Hintamuutos (%)
Viini	12,5 %	0,75	3,16 €	3,42 €	+8,3 %	12,99 €	13,32 €	+0,33 €	+2,5 %
Viini	12,5 %	3,0	12,63 €	13,68 €	+8,3 %	29,98 €	31,28 €	+1,30 €	+4,3 %
Väkevä alkoholijuoma	40,0 %	0,70	14,10 €	15,34 €	+8,8 %	23,98 €	25,53 €	+1,55 €	+6,4 %
Olut	5,5 %	0,33	0,69 €	0,66 €	-4,9 %	1,50 €	1,46 €	-0,04 €	-2,7 %
Lonkero (gin-pohjainen)	5,5 %	0,33	0,91 €	0,99 €	+8,8 %	2,79 €	2,89 €	+0,10 €	+3,6 %

- Kaikkien paitsi oluen kuluttajahinnat nousisivat merkittävästi. Lisäksi oluen kuluttajahinnan lasku olisi niin pieni, että se todennäköisesti ei siirtyisi kuluttajahintoihin asti.

*Uudessa hinnassa kuluttajahintaan on viety täysimääräisenä sekä alkoholiveron muutos sekä sen arvonlisäverovaikutus.

Korvaava ehdotus

Suomen Alkoholijuomakauppa ry ehdottaa, että 15 miljoonan euron lisäverokertymä alkoholijuomaverosta kerättäisiin nostamalla kaikkien juomaryhmien verotusta suhteellisesti saman verran. Tällöin verotusta olisi tarve nostaa noin 1,6 %.

- Kaikkia verokategorioita tasaisesti nostamalla korotukset olisivat hyvin maltillisia.
- Malli on tavoitellun verotuoton saavuttamisen kannalta varmempi
- Mikäli veronkorotuksella kerätty 15 miljoonaa euroa vielä ohjattaisiin Tullille ulkomaisista verkkokaupoista tilatun alkoholin tehovalvontaan, nettohyöty valtiolle olisi paljon merkittävämpi.

ESIMERKKEJÄ VEROVAIKUTUKSISTA HINTOIHIN, JOS SUHTEELLINEN KOROTUS ON SAMANSUURUINEN KAIKILLE

Alkoholi-kategoria	Alkoholi-pitoisuus (%)	Pullokokoo (L)	Nykyinen vero €	Ehdotettu vero €	Veron-korotus (%)	Nykyinen hinta (sis. ALV)	Uusi hinta sisältäen vero-vaikutuksen (sis. ALV)*	Hintamuutos (€)	Hintamuutos (%)
Viini	12,5 %	0,75	3,16 €	3,21 €	+1,6 %	12,99 €	13,05 €	+0,06 €	+0,5 %
Viini	12,5 %	3,0	12,63 €	12,83 €	+1,6 %	29,98 €	30,23 €	+0,25 €	+0,8 %
Väkevä alkoholijuoma	40,0 %	0,70	14,10 €	14,32 €	+1,6 %	23,98 €	24,26 €	+0,28 €	+1,2 %
Olut	5,5 %	0,33	0,69 €	0,70 €	+1,6 %	1,50 €	1,51 €	+0,01 €	+1,0 %
Lonkero (gin-pohjainen)	5,5 %	0,33	0,91 €	0,93 €	+1,6 %	2,79 €	2,81 €	+0,02 €	+0,6 %

- Hinnankorotukset tässä skenaariossa olisivat huomattavasti maltillisempia. Tämä vähentäisi merkittävästi kulutuksen siirtymistä matkustajatuontiin ja siitä johtuvaa verotulojen laskua, mikä olisi todennäköistä hallituksen esityksen mukaisissa veronkorotuksissa

*Uudessa hinnassa kuluttajahintaan on viety täysimääräisenä sekä alkoholiveron muutos sekä sen arvonlisäverovaikutus.

Lakimuutosta vastustetaan laajasti

- Hallituksen esitykseen annettiin 33 lausuntopalautetta
- Valtaosa sidosryhmistä moitti hallituksen esitystä ja piti ongelmallisena mallia, jossa oluen verotusta alennetaan, mukaan lukien sosiaali- ja terveysministeriö, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Veronmaksajien Keskusliitto, Matkailu ja Ravintolapalvelut MaRa, päihdejärjestöt, THL ja Valvira.
- Panimoliitto esitti lain ottamista uudelleen käsittelyyn

Kiitos

SAJK
SUOMEN ALKOHOLIJUOMAKAUPPA RY